

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Реv2 3210/2019
31.10.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранислава Босиљковића, Зоране Делибашић, Бисерке Живановић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александра Јасика адвокат из ..., против тужених ББ и ВВ, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1244/19 од 09.05.2019. године, у седници већа одржаној дана 31.10.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1244/19 од 09.05.2019. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1244/19 од 09.05.2019. године и пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 61/17 од 04.12.2018. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке, тако што се:

- **ОБАВЕЗУЈУ** тужени ББ и ВВ да у року од 15 дана од пријема преписа пресуде солидарно исплате тужиоцу накнаду за трошкове исхране у току рада за фебруар 2014. године у износу од 9.550,82 динара са законском затезном каматом од 15.03.2014. године до исплате, за март 2014. године износ од 6.883,91 динар са законском затезном каматом од 16.04.2014. године до исплате, за април 2014. године износ од 10.616,11 динара са законском затезном каматом од 16.05.2014. године до исплате, за мај 2014. године износ од 11.526,87 динара са законском затезном каматом од 14.06.2014. године до исплате, за јун 2014. године износ од 11.309,00 динара са законском затезном каматом од 16.07.2014. године до исплате, за јул 2014. године износ од 10.793,87 динара са законском затезном каматом од 16.08.2014. године до исплате, за август 2014. године износ од 11.640,43 динара са законском затезном каматом од 16.09.2014. године до исплате, за септембар 2014. године износ од 3.109,77 динара са законском затезном каматом од 16.10.2014. године до исплате, за октобар 2014. године износ од 7.349,08 динара са законском затезном каматом од 15.11.2014. године до исплате, за новембар 2014. године износ од 11.726,01 динар са законском затезном каматом од 16.12.2014. године до исплате, за децембар 2014. године износ од 10.390,81 динар са законском затезном каматом од 16.01.2015. године до исплате, за јануар 2015. године износ од

12.279,56 динара са законском затезном каматом од 14.02.2015. године до исплате, за фебруар 2015. године износ од 9.391,57 динара са законском затезном каматом од 14.03.2015. године до исплате, за март 2015. године износ од 5.890,13 динара са законском затезном каматом од 16.04.2015. године до исплате, за април 2015. године износ од 7.901,43 динара са законском затезном каматом од 16.05.2015. године до исплате, за мај 2015. године износ од 11.740,57 динара са законском затезном каматом од 16.06.2015. године до исплате, за јун 2015. године износ од 10.491,41 динар са законском затезном каматом од 16.07.2015. године до исплате, за јул 2015. године износ од 10.479,43 динара са законском затезном каматом од 15.08.2015. године до исплате и за август 2015. године износ од 11.739,54 динара са законском затезном каматом од 16.09.2015. године до исплате;

- **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ да у року од 15 дана од пријема преписа пресуде исплати тужиоцу накнаду за трошкове исхране у току рада за септембар 2015. године у износу од 3.613,51 динар са законском затезном каматом од 16.10.2015. године до исплате, за октобар 2015. године износ од 10.794,07 динара са законском затезном каматом од 16.11.2015. године до исплате, за новембар 2015. године износ од 11.031,00 динар са законском затезном каматом од 16.12.2015. године до исплате, за децембар 2015. године износ од 10.381,41 динар са законском затезном каматом од 16.01.2016. године до исплате, за јануар 2016. године износ од 13.254,32 динара са законском затезном каматом од 16.02.2016. године до исплате, за фебруар 2016. године износ од 9.208,00 динара са законском затезном каматом од 16.03.2016. године до исплате, за март 2016. године износ од 2.335,37 динар са законском затезном каматом од 16.04.2016. године до исплате, за април 2016. године износ од 11.467,50 динара са законском затезном каматом од 16.05.2016. године до исплате, за мај 2016. године износ од 12.102,38 динара са законском затезном каматом од 16.06.2016. године до исплате, за јун 2016. године износ од 10.488,31 динар са законском затезном каматом од 16.07.2016. године до исплате, за јул 2016. године износ од 10.958,11 динара са законском затезном каматом од 16.08.2016. године до исплате, за август 2016. године износ од 10.878,32 динара са законском затезном каматом од 16.09.2016. године до исплате, за септембар 2016. године износ од 3.859,60 динара са законском затезном каматом од 16.10.2016. године до исплате, за октобар 2016. године износ од 11.985,91 динар са законском затезном каматом од 16.11.2016. године до исплате, за новембар 2016. године износ од 10.805,69 динара са законском затезном каматом од 16.12.2016. године до исплате, за децембар 2016. године износ од 11.246,72 динара са законском затезном каматом од 16.01.2017. године до исплате и за јануар 2017. године износ од 10.678,82 динара са законском затезном каматом од 16.02.2017. године до исплате;

- **ОБАВЕЗУЈУ** тужени ББ и ВВ да у року од 15 дана од пријема преписа пресуде солидарно исплате тужиоцу регрес за коришћење годишњег одмора за фебруар 2014. године у износу од 3.163,83 динара са законском затезном каматом од 15.03.2014. године до исплате, за март 2014. године износ од 3.671,42 динара са законском затезном каматом од 16.04.2014. године до исплате, за април 2014. године износ од 3.621,00 динар са законском затезном каматом од 16.05.2014.

године до исплате, за мај 2014. године износ од 3.820,58 динара са законском затезном каматом од 14.06.2014. године до исплате, за јун 2014. године износ од 3.682,00 динара са законском затезном каматом од 16.07.2014. године до исплате, за јул 2014. године износ од 3.740,25 динара са законском затезном каматом од 16.08.2014. године до исплате, за август 2014. године износ од 3.768,00 динара са законском затезном каматом од 16.09.2014. године до исплате, за септембар 2014. године износ од 3.800,83 динара са законском затезном каматом од 16.10.2014. године до исплате, за октобар 2014. године износ од 3.664,58 динара са законском затезном каматом од 15.11.2014. године до исплате, за новембар 2014. године износ од 3.744,83 динара са законском затезном каматом од 16.12.2014. године до исплате, за децембар 2014. године износ од 3.683,83 динара са законском затезном каматом од 16.01.2015. године до исплате, за јануар 2015. године износ од 4.164,17 динара са законском затезном каматом од 14.02.2015. године до исплате, за фебруар 2015. године износ од 3.273,75 динара са законском затезном каматом од 14.03.2015. године до исплате, за март 2015. године износ од 3.562,42 динара са законском затезном каматом од 16.04.2015. године до исплате, за април 2015. године износ од 3.593,42 динара са законском затезном каматом од 16.05.2015. године до исплате, за мај 2015. године износ од 3.800,42 динара са законском затезном каматом од 16.06.2015. године до исплате, за јун 2015. године износ од 3.663,67 динара са законском затезном каматом од 16.07.2015. године до исплате, за јул 2015. године износ од 3.715,25 динара са законском затезном каматом од 15.08.2015. године до исплате и за август 2015. године износ од 3.800,08 динара са законском затезном каматом од 16.09.2015. године до исплате;

- **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ да у року од 15 дана од пријема преписа пресуде исплати тужиоцу регрес за коришћење годишњег одмора за септембар 2015. године у износу од 3.719,17 динара са законском затезном каматом од 16.10.2015. године до исплате, за октобар 2015. године у износу од 3.660,42 динара са законском затезном каматом од 16.11.2015. године до исплате, за новембар 2015. године у износу од 3.677,00 динара са законском затезном каматом од 16.12.2015. године до исплате, за децембар 2015. године у износу од 3.680,50 динара са законском затезном каматом од 16.01.2016. године до исплате, за јануар 2016. године у износу од 4.290,42 динара са законском затезном каматом од 16.02.2016. године до исплате, за фебруар 2016. године у износу од 3.370,25 динара са законском затезном каматом од 16.03.2016. године до исплате, за март 2016. године у износу од 3.704,17 динара са законском затезном каматом од 16.04.2016. године до исплате, за април 2016. године у износу од 3.822,50 динара са законском затезном каматом од 16.05.2016. године до исплате, за мај 2016. године у износу од 4.104,08 динара са законском затезном каматом од 16.06.2016. године до исплате, за јун 2016. године у износу од 3.662,58 динара са законском затезном каматом од 16.07.2016. године до исплате, за јул 2016. године у износу од 3.870,83 динара са законском затезном каматом од 16.08.2016. године до исплате, за август 2016. године у износу од 3.856,67 динара са законском затезном каматом од 16.09.2016. године до исплате, за септембар 2016. године у износу од 3.773,83 динара са законском затезном каматом од 16.10.2016. године до исплате, за октобар 2016. године у износу од 3.879,83 динара са законском затезном

каматом од 16.11.2016. године до исплате, за новембар 2016. године у износу од 3.773,42 динара са законском затезном каматом од 16.12.2016. године до исплате, за децембар 2016. године у износу од 3.813,92 динара са законском затезном каматом од 16.01.2017. године до исплате и за јануар 2017. године у износу од 3.621,33 динара са законском затезном каматом од 16.02.2017. године до исплате;

- **ОБАВЕЗУЈУ СЕ** тужени да на име трошкова целокупног поступка солидарно исплате тужиоцу износ од 301.092,00 динара у року од 15 дана од достављања преписа пресуде са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

У преосталом делу - у погледу обавезе туженог ББ да, солидарно са туженим ВВ, исплати тужиоцу трошкове исхране у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у новчаним износима за сваки месец у периоду септембар 2015. године - јануар 2017. године са припадајућом законском затезном каматом, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1244/19 од 09.05.2019. године **СЕ ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог ББ за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П1 61/17 од 04.12.2018. године, ставом првим изреке, обавезани су тужени да на име накнаде штете за сменски рад у периоду од фебруара 2014. године до јуна 2014. године солидарно исплате тужиоцу новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума па до исплате. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му на име накнаде штете за исхрану у току рада (топли оброк) у периоду од фебруара 2014. године до јануара 2017. године солидарно исплате новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезу да му на име накнаде штете за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од фебруара 2014. године до јануара 2017. године солидарно исплате новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезани су тужени да солидарно исплате тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 71.444,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате, у року од осам дана по пријему пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1244/19 од 09.05.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужених и потврђена пресуда Основног суда у Пожаревцу П1 61/17 од 04.12.2018. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права. Предложио је да се, ради уједначавања судске праксе, о изјављеној ревизији одлучује на основу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужено ББ је поднело одговор на ревизију тужиоца.

Према одредби члана 404. став 1. Закона о парничном поступку (ЗПП), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене прсуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначити судску праксу или дати ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног касационог суда, имајући у виду различиту судску праксу у истим чињенично-правним споровима (уз ревизију су приложене пресуде апелационих судова у којима је на другачији начин одлучено о истоветним тужбеним захтевима других тужилаца), потребно је дозволити одлучивање о посебној ревизији тужиоца.

Из тог разлога, одлучено је као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је тужиочева ревизија делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог ББ до 01.09.2015. године а од тог дана је, на основу анекса уговора о раду од 28.08.2015. године, засновао радни однос код туженог ВВ. У обрачунским листама тужених нема доказа да су тужиоцу обрачунаване и исплаћиване накнаде трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Тужени нису донели посебне одлуке о висини трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Анекс Колективног уговора туженог из 2006. године и сада важећи Колективни уговор закључен 24.03.2015. године не садрже конкретну регулативу којом се утврђује висина ових накнада. Њихова висина је зато утврђивана на основу параметара из раније важећег Колективног уговора за ГГ из 1995. године, са анексом из 2000. године.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев у делу којим је тражена исплата трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По налажењу судова, накнада ових трошкова укључена је у вредност једног радног сата, односно

основну зараду тужиоца, а чињеница да њихова висина није номинално изражена не значи да је тужени то право ускратио тужиоцу јер је слободном вољом учесника колективног преговарања уговорено да ови трошкови чине саставни део основне зараде. Осим тога, по схватању нижестепених судова, износ спорних трошкова није могао бити утврђиван на основу колективног уговора којим је последњи пут била уговорена њихова висина, јер исти није био на снази у спорном периоду на који се односи тужиочево потраживање.

По налажењу Врховног касационог суда, основано се ревизијом указује да је материјално право погрешно примењено у погледу одлуке о солидарној обавези тужених да исплате тужиоцу трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, у периоду фебруар 2014. године - август 2015. године, и обавези туженог ВВ да ове трошкове самостално исплати тужиоцу за период септембар 2015. године - јануар 2017. године.

Право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом предвиђена је Законом о раду. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право запосленог на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Службени гласник Републике Србије“, број 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. тог анекса измењен је члан 61. Колективног уговора и одређена вредност радног сата за обрачун и исплату зараде за јануар - јун 2006. године у износу од 53,50 динара и за период јул - децембар 2006. године у износу од 56,00 динара. Одредбом члана 5. став 6. анекса Колективног уговора прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност трошкова исхране у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један час. Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду трошкова исхране и регреса, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Послодавцима је почев од 01.01.2006. године остављена могућност да својим актима утврде висину трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као права по основу рада признатих законом. Висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају, тужени нису доставили одлуке о висини ових накнада, па се основано може закључити да такве одлуке нису ни донели, али то не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. При том се не може прихватити да су тужиоцу ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, јер се тужени нису изјаснили о њиховој висини, нити су износе ових накнада номинално исказали у платној листи тужиоца, како је то

предвиђено Законом о раду. С`тога се може закључити да је тужени, у погледу исплате спорних накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. С`обзиром да анекс колективног уговора не садржи конкретну регулативу која утврђује висину тих накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износима према параметрима из ранијег колективног уговора. Тужилац је у овом случају поставио тужбени захтев у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом тих параметара, због чега је такав тужбени захтев основан.

Сходно изложеном, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке - алинеје један - четири.

Међутим, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права у погледу обавезе туженог ББ да, солидарно са туженом ВВ, исплати тужиоцу трошкове за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора за период септембар 2015. године - јануар 2017. године. У овом временском периоду тужилац се налазио у радном односу код туженог ВВ и зато само овај тужени има обавезу исплате спорног новчаног потраживања.

С`тога је, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у трећем ставу изреке.

Применом члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке - алинеја пет и тужиоцу досуђени трошкови целокупног поступка у укупном износу од 301.092,00 динара. У овај износ урачунати су трошкови за: састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, поднеска од 20.09.2017. године у износу од 9.000,00 динара, жалбе и ревизије у износу од по 18.000,00 динара; заступање на једном одржаном рочишту (23.05.2017. године) у износу од 7.500,00 динара и три одржана рочишта (12.10.2017. године; 13.09.2018. године и 27.11.2018. године) у износу од по 10.500,00 динара и три неодржана рочишта (15.12.2017. године, 08.03.2018. године и 17.05.2018. године) у износу од по 6.000,00 динара; вештачење у износу од 5.000,00 динара и судску таксу за тужбу у износу од 17.100,00 динара, првостепену пресуду у износу од 34.482,00 динара, жалбу и другостепену пресуду у износу од по 19.502,00 динара, ревизију у износу од 39.004,00 динара и одлуку по ревизији у износу од 58.506,00 динара.

Трошкови туженог ББ за одговор на ревизију, по оцени Врховног касационог суда нису били нужни за вођење ове парнице. Због тога је захтев овог туженог за накнаду тих трошкова одбијен и на основу члана 165. став 2. у вези члана 154. ЗПП, одлучено као у четвртном ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислава Апостоловић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић